Wniosek nr 2/2026

Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 26 października 2026 r., przyjęty w trybie obiegowym
w sprawie gospodarki wodno-ściekowej

Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego postuluje bezwarunkowe przywrócenie samorządom gminnym kompetencji w zakresie kształtowania zasad oraz zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, uznając, że decyzje w tym obszarze powinny być podejmowane przede wszystkim na poziomie lokalnym.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 3 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zapewnienie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków stanowi zadanie własne gminy. Samorządy odpowiadają za zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców, organizację usług komunalnych oraz planowanie rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Zasadne jest zatem, aby odpowiedzialności tej towarzyszyły odpowiednie kompetencje decyzyjne, w tym możliwość wpływania na zasady ustalania cen i stawek opłat za świadczone usługi.

Gospodarka wodno-ściekowa ma charakter lokalny, a warunki jej prowadzenia są zróżnicowane. Szczególnie w gminach wiejskich rozproszona zabudowa, znaczna długość sieci przypadająca na jednego odbiorcę, koszty utrzymania infrastruktury oraz konieczność realizacji inwestycji modernizacyjnych i rozwojowych wpływają na ekonomikę świadczenia usług. Organy gminy, dysponując wiedzą o lokalnych uwarunkowaniach, potrzebach mieszkańców i planach inwestycyjnych, powinny mieć realny wpływ na podejmowanie decyzji taryfowych.

Przeniesienie kompetencji w zakresie zatwierdzania taryf na poziom samorządu umożliwiłoby lepsze powiązanie polityki cenowej z lokalnymi strategiami rozwoju, planami modernizacji infrastruktury oraz możliwościami finansowymi wspólnot samorządowych. Pozwoliłoby również na sprawniejsze reagowanie na zmieniające się koszty prowadzenia działalności wodociągowo-kanalizacyjnej, przy zachowaniu wymogu rzetelnej oceny zasadności proponowanych cen i stawek opłat.

Istotnym argumentem za przywróceniem kompetencji gmin jest również potrzeba zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej ochrony przed nieuzasadnionym wzrostem kosztów podstawowych usług komunalnych. Władze lokalne ponoszą bezpośrednią odpowiedzialność przed mieszkańcami za jakość i dostępność usług publicznych, dlatego powinny mieć możliwość oceny skutków proponowanych taryf z uwzględnieniem zarówno rzeczywistych kosztów świadczenia usług, jak i sytuacji społeczno-ekonomicznej lokalnej wspólnoty. Ochrona odbiorców nie może jednak prowadzić do pomijania uzasadnionych kosztów eksploatacji, remontów i rozwoju infrastruktury, niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa oraz ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków.

Przywrócenie kompetencji taryfowych radom gmin powinno ponadto przyczynić się do uproszczenia i usprawnienia procesu podejmowania decyzji, ograniczenia nadmiernej formalizacji procedur oraz zwiększenia elastyczności działania w odpowiedzi na zmieniające się warunki ekonomiczne. Jednocześnie system powinien zapewniać przejrzyste kryteria oceny taryf, kontrolę ich zgodności z prawem oraz skuteczną ochronę interesów odbiorców usług.

Postulat ten pozostaje w związku z konstytucyjnymi zasadami decentralizacji wykonywania zadań publicznych i samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, wyrażonymi w szczególności w art. 163, art. 165 i art. 166 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Samorząd powinien dysponować narzędziami adekwatnymi do zakresu powierzonych mu zadań, przy zachowaniu ustawowych standardów ochrony mieszkańców i prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków wskazują dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich jako organ regulacyjny właściwy do zatwierdzania taryf, a trwające prace legislacyjne, w rządowym projekcie oznaczonym UD48 przewidują przywrócenie radom gmin kompetencji do zatwierdzania taryf, z określonym udziałem Wód Polskich w przypadku istotnych podwyżek. W opisie projektu wskazano m.in. problem długotrwałych procedur, potrzebę decentralizacji oraz ochrony mieszkańców przed nieuzasadnionymi wzrostami cen, co ma odzwierciedlenie również we wniosku Konwentu Wójtów, dlatego wnioskujemy nie tylko o samo formalne przekazanie kompetencji gminom, ale o rzeczywistą samodzielność decyzyjną, bez nadmiernego ograniczania jej dodatkowymi procedurami uzgodnieniowymi lub uznaniową ingerencją organu zewnętrznego.

Mając na uwadze powyższe, Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego wnosi o przywrócenie samorządom gminnym rzeczywistej i zasadniczej kompetencji w zakresie kształtowania zasad oraz zatwierdzania taryf za wodę i ścieki, z zachowaniem przejrzystych reguł ustawowych oraz mechanizmów zabezpieczających interesy odbiorców usług. Rozstrzygnięcia dotyczące tak istotnego elementu funkcjonowania lokalnej wspólnoty powinny być podejmowane możliwie najbliżej mieszkańców, przez organy odpowiedzialne za realizację tego zadania własnego.

Przewodniczący Konwentu
/-/ Jacek Brygman
Wójt Gminy Cekcyn

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Jacek Brygman; GMINA CEKCYN
Data: 2026.11.03 12:35:47 CET

Otrzymują:

1. Minister Infrastruktury – Pan Dariusz Klimczak
2. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
3. Wójtowie i Burmistrzowie Gmin Województwa Kujawsko-Pomorskiego